

**TALOUDEN
TASAPAINOTUSOHJELMA
2026–2029
ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI**

TALouden TASAPAINOTUSOHJELMA 2026–2029 ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	1
Toimistotehtävien tarkastelu ja tarkoituksenmukaiset kokonaisuudet.....	4
Tuunaripajan toiminnan lopettaminen ja työllisyyspalveluiden uudelleenarviointi tasapainotuskauden aikana.....	6
Sydänsuomessa -alueyhteistyön supistaminen.....	8
Palveluliikenteen vähentäminen	9
Varhaiskasvatuksen vaaterahan lopettaminen	11
Varhaiskasvatusjohtajan ja päiväkodin johtajan tehtävien yhdistäminen	12
Ryhmäavustajien vähentäminen päiväkodeissa	14
Sakkomaksujen käyttöönotto perumattomien hoitoaikojen osalta	16
Avoimen varhaiskasvatuksen lopettaminen	17
Kotihoidontuen kuntalisän lakkauttaminen	19
Perusopetuksen tuntijaon vähentäminen	21
APIP-toiminnan asiakasmaksujen korottaminen.....	22
Yläkoulun muuttuminen kaksisarjaiseksi.....	23
Opettaja- ja ohjaaja/avustajaresurssin väheneminen oppilasmäärän vähenemisen seurauksena	24
Kansalaisopisto: Kurssimaksujen korottaminen ja tarjottavien kurssien vähentäminen	26
Musiiikkiopisto: Musiikin yksilöopetuksen lukukausimaksujen korotus ja toiminnan supistaminen	27
Liikunta-avustusten leikkaus	28
Uimahalli ja kuntosalimaksujen korottaminen ja alennuskorttien/maksuluokkien vähentäminen	30
Koliman leirikeskukseen myynti	31
Kulttuuriavustusten leikkaus.....	33
Nuorisotoimen avustusten ja stipendirahtojen leikkaus	35
Nuorten palveluiden uudelleenarviointi.....	37
Kartanon kiinteistön purkaminen osana varhaiskasvatuksen tilamuutoksia.....	39
Ikäihmisten avoimen päivätoiminnan lopettaminen	40
Koulutuskiinteistöistä luopuminen	43
Siivoustyön mitoitusten kevennys.....	44
Liikuntapaikkojen tarkastelu ja ylläpitomitoitusten määrittely tarkemmin.....	45
Elinympäristön ja asumisen tiliöinnin uudelleenjärjestely	47
Yksityistieavustuksien vähentäminen	48

Ympäristöpalvelujen taksojen korotus 3 %	50
Kiinnostuneiden naapurikuntien liittyminen yhteistoimintaan	52
Henkilöstöressin vähentäminen rakennusvalvonnasta	54
Tuloverojen korotus	56
Henkilöstövaikutusten kokonaisarviointi 2026–2029	58
Ei toimenpidelistalla / Kiinteistöverojen korotus	61

Toimistotehtävien tarkastelu ja tarkoituksenmukaiset kokonaisuudet

1. Toimenpiteen kuvaus

Toimistotehtävien tarkasteleminen muutosten ja luontaisen poistuman yhteydessä. Tavoitteena vähintään 2,6 htv vähennys viimeistään 2028.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029) 245 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Kaupungin henkilöstöorganisaatiossa eläke-ennusteen mukaisesti on tulevana vuosina tulossa useita eläköitymisiä. Osa niistä kohdistuu myös hallintoasioiden parissa toimiviin toimistosihteereihin. Eläköitymisten yhteydessä tehtävien tarkastelu tehdään siten, että tehtävänkuvia muokataan ja tehtävänimikkeitä päivitetään sekä tehtäviä yhdistellään tarkoituksenmukaisimmiksi kokonaisuuksiksi. Tämä ei heikennä palveluita, vaan muuttaa palveluiden muotoa. Tarkemmat muutokset tehdään eläköitymisaikataulujen tarkentuessa. Tavoitteena on tulevaisuudessa organisoida kaupungin toimistosihteeripalvelut samaan kokonaisuuteen, jonka kautta ne ovat helpommin ohjattavissa eri palvelualueiden tarpeisiin.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Henkilöstömäärä vähenee luontaisten poistumien kautta siten, että 2,6 htv jätetään täyttämättä. Toimenkuvat ja tehtävänimikkeet tarkistetaan myös mahdollisissa tehtävien täytössä.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kuntalaisten palvelut pysyvät ennallaan.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Muutoksilla pyritään vähentämään henkilöriskejä esimerkiksi siten, että toimistoresurssi on hyödynnettävissä useamman palvelualueen tarpeisiin ja vähentää yksittäisen henkilön äkillisen poisjäännin vaikutusta.

10. Yhteenveto ja arvio

Muuttaa toimistosihteereiden tehtäväkokonaisuuksia ja toimistotyön organisointia, kuitenkin arviolta vasta vuonna 2028. Muutostyö ja suunnittelu tehdään yhdessä ko. henkilöstön kanssa. Eläkkeelle jäävien osalta 2.6 htv poistumaa ei täytetä.

11. Valmistelija

Helena Vuopionperä-Kovanen, kaupunginjohtaja, 28.4.2026 ja Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja, 3.5.2026

Tuunaripajan toiminnan lopettaminen ja työllisyyspalveluiden uudelleenarviointi tasapainotuskauden aikana

1. Toimenpiteen kuvaus

Lakkautetaan Tuunaripaja kaupungin ylläpitämänä toimintana. Selvitetään mahdollisuus jatkaa toimintaa tai sen osia jonkun muun toimijan ylläpitämänä. Lisäksi vuodesta 2028 alkaen tarkastellaan muilta osin työllisyyspalveluiden omaa organisointia kunnassa ja selvitetään tarkoituksenmukaisimmat kunnan toimenpiteet työllisyyden aktiiviseen hoitamiseen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 1 001 000 €

Sis. tilan vuokrat, henkilöstökulut, materiaalikulut, jne. Vuoden 2026 talousarviossa Tuunaripajan toimintakulut ovat olleet 278.000 euroa. Tämä kertyy kumulatiivisesti tasapainotuskauden aikana. Sisäistä tuloa on olleet vuokratulot (konsernin sisällä), mutta koska tila on hyvä, nähdään sillä olevan erinomainen potentiaali yritystoimintaan vuokrattavaksi.

Kierrätyskeskuksen myyntituotot ovat olleet vuositasolla noin 20.000 euroa. Vuoden 2026 osalta ensimmäisen neljänneksen myyntituotto on ollut reilu 5000 euroa.

3. Vaikutukset palveluihin

Toimenpide vaikuttaa pitkäaikaistyöttömien tukemiseen tarkoitettuun palveluun. Tuunaripaja on työllistänyt palkkatuen saannista riippuen vuodessa 15-30 pitkäaikaistyötöntä erilaisiin tehtäviin. Työllisyysalueuudistuksen myötä työllisyydenhoidon kokonaisuus on muuttunut merkittävästi. Työpajaohjaajan eläköitymisen myötä työpajaohjaajan tehtävää ei täytetä. Vuokratusta tilasta luovutaan. Pitkäaikaistyöttömien tukeminen ja työllistäminen pyritään järjestämään yhteistyössä työllisyysalueen kanssa muilla keinoin. Kaupungille jää Tuunaripajan toiminnan päättymisen jälkeen työllisyyspäällikkö, joka koordinoi esimerkiksi erilaisia valmennuksia myös jatkossa. Vuoden 2027 aikana selvitetään kaupungin oman työllisyystoiminnan jatkokehittäminen siten, että muutokset astuvat voimaan 1.1.2028.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Lähtökohtaisesti yksi vakituinen htv vähenee luontaisen poistuman myötä, määräaikaisten pitkäaikaistyöttömien palkkaaminen Tuunaripajalle päättyy.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kierrätyskeskuksen toiminta kaupungin ylläpitämänä toimintana päättyy.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Mahdollistaa kierrätyskeskuksen järjestämisen yritystoimintana.

8. Ympäristövaikutukset

Kierrätyskeskus on tukenut kestäväen kehityksen toimintaperiaatteita ja sen päättäminen heikentää kierrätysmahdollisuuksia. Kierrätyskeskuksia on kuitenkin edelleen naapurikunnissa.

9. Riskit ja epävarmuudet

Kierrätyskeskus -toiminnalle on etsitty jatkajaa yksityiseltä taholta, mutta toistaiseksi sitä ei ole löytynyt. Pitkäaikaistyöttömien määrä on Viitasaarella edelleen merkittävä ja aktivointiin on etsittävä uusia keinoja yhdessä työllisyysalueen ja kehittämissyhtiön kanssa.

10. Yhteenveto ja arvio

Merkittävä vaikutus palvelutoimintaan, joka kuitenkin ei ole ollut lakisääteistä.

Työllisyyspalveluiden hoitaminen on lakisääteistä, mutta siitä päävastuussa on Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue, jolle kaupunki maksaa työllisyyden viranomaistehtävien hoidosta.

Muutokseen ovat keskeisimpinä syinä työllisyysuudistus, joka esimerkiksi poisti palkkatuen.

Muutoksen vaikutukset pyritään minimoimaan muilla ratkaisuilla.

11. Valmistelija

Helena Vuopionperä-Kovanen, kaupunginjohtaja, 31.5.2026.

Sydänsuomessa -alueyhteistyön supistaminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Vähennetään Sydänsuomessa-alueyhteistyötoimintaan varattavaa määrärahaa -10 % sopimuskauden vaihtuessa 2028.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 10 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Sydänsuomessa -yhteistyön kautta mahdollistuu merkittävä alueellinen yhteistyö, esimerkiksi yhteishankkeissa. Määrärahan pienentäminen vaikuttaa hankkeiden omarahoitusosuuksiin. Sydänsuomessa -yhteistyön mallia on kehitettävä nykyisestä siten, että se palvelee entistä paremmin kuntien tarpeita.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutuksia.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei suuria vaikutuksia.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Ei suuria vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei vaikutuksia.

10. Yhteenveto ja arvio

Pienentää kaupungin omavastuuosuutta Sydänsuomessa -yhteistyössä ja antaa myös ohjausta mallin kehittämiseen jatkossa kunnille soveltuvammalla määrärahallalla. Heikentää hankerahoituksen omavastuuosuutta.

11. Valmistelija

Helena Vuopionperä-Kovanen, kaupunginjohtaja 28.4.2026.

Palveluliikenteen vähentäminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Supistetaan palveluliikenteen tarjontaa sopimuskauden päättyessä 31.3. 2027. Asiaksmaksuun vuosittainen indeksikorotus. Kaikille avoin, kutsupohjainen palveluliikenne on julkista liikennettä, joka palvelee erityisesti iäkkäiden liikkumistarpeita. Palveluliikenteen reiteillä on perusreitit, joista voidaan tehdä poikkeamia asiakkaiden tarpeiden mukaan. Palveluliikennettä ajetaan arkipäivinä kylistä ja haja-asutusalueilta asukkaiden kutsujen perusteella. Kylien ja haja-asutusten kutsujen (matkatilausten) vastaanottaminen tapahtuu puhelimitse ja niiden perusteella tapahtuva reittisuunnittelu ja matkojen yhdistely on palveluntarjoajan tehtäviä.

Palveluliikenteen henkilömääriä seurataan liikennöitsijän palveluliikenne raportista. Vuoden 2025 aikana palvelua käytettiin seuraavasti:

kuukausi	hlömäärä
tammikuu	71
helmikuu	68
maaliskuu	67
huhtikuu	70
toukokuu	65
kesäkuu	100
heinäkuu	119
elokuu	98
syyskuu	94
lokakuu	94
marraskuu	73
joulukuu	73
yhteensä	991

Vuorilahti-Niinilahti reitillä oli matkustajia eniten ja tasaisesti ympäri vuoden. Kesäkuusta-lokakuuhun matkustajia eniten.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 82 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Palveluliikenne on ei-lakisääteistä toimintaa ja sillä on pyritty paikkaamaan joukkoliikenteen heikkoa saavutettavuutta Viitasaarella. Palvelua ei lakkauteta kokonaan, mutta vuorojen määrä ja reittejä tarkastellaan kilpailutuksen yhteydessä. Omavastuuosuutta maksusta korotetaan.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutuksia.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Supistaa palveluliikenteen vuoroja, mutta mahdollistaa edelleen niiden kautta asiointin kyläkunnilta keskustaan. Kasvattaa omavastuuta vuoron käyttämisestä, mutta maltillisesti.

6. Lapsivaikutukset

Käyttö on painottunut aikuisväestöön.

7. Yritysvaikutukset

Vaikuttaa kilpailutettavan liikennöitsijän sopimukseen.

8. Ympäristövaikutukset

Voi vaikuttaa yksityisautoilun määrän kasvuun.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei merkittäviä riskejä, vaikka heikentää kuntalaisille järjestettyä palvelua.

10. Yhteenveto ja arvio

Vuorojen määrän vähentäminen ja omavastuuosuuden korottaminen vaikuttaa kuntalaisiin, mutta pyritään edelleen tarjoamaan palvelua ja pitämään omavastuuosuus maltillisena.

11. Valmistelija

Helena Vuopionperä-Kovanen, kaupunginjohtaja, 28.4.2026.

Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja 3.5.2026.

Varhaiskasvatuksen vaaterahan lopettaminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Vaaterahan lopettaminen 1.1.2027 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 24 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Ei vaikutuksia

4. Vaikutukset henkilöstöön

Aiheuttaa tyytymättömyyttä henkilökunnassa.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei vaikutuksia.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia

9. Riskit ja epävarmuudet

Tyytymättömyys ja työmotivaation väheneminen henkilöstön keskuudessa.

10. Yhteenveto ja arvio

Työntekijöiden tasavertainen kohtelu on työnantajan näkökulmasta tärkeää.

11. Valmistelija

Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja, 3.5.2026

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 4.5.2026

Varhaiskasvatusjohtajan ja päiväkodin johtajan tehtävien yhdistäminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Varhaiskasvatusjohtajan ja päiväkodin johtajan tehtävien yhdistäminen 1.8.2026 alkaen. Marjametsässä olisi lisäksi apulaisjohtaja. Arviolta voidaan sopeuttaa noin 0,75 htv.

Viitasaaren kaupungin varhaiskasvatus koostuisi seuraavasti, jos tulevaisuudessa varhaiskasvatusyksiköt olisivat seuraavat:

Marjametsä, Uusi päiväkotiki ja Miekkarinne, perhepäivähoito (2 pph sekä Kymönkoski)

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 102 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Jos palvelut ovat keskitetyt kolmessa päiväkodissa, yksi varhaiskasvatusjohtaja, joka on myös päiväkodinjohtaja ja hän pystyisi hoitamaan koko varhaiskasvatuksen kokonaisuuden. Tämän lisäksi olisi yksi päiväkodinjohtaja. Päiväkodeissa voisi olla apulaisjohtajan tehtävässä henkilö.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Viitasaaren kaupungin varhaiskasvatuksessa työskentelisi varhaiskasvatusjohtaja/päiväkodinjohtaja. Tämän lisäksi jokaisessa olisi apulaisjohtaja. Toinen päiväkodin johtaja olisi virassa, jotta viranhaltijan tehtävät voidaan hoitaa myös lomakaudella.

Varhaiskasvatusjohtajan työmäärä muuttuisi enemmän lähiesihenkilötyöksi. Apulaisjohtajan työpanos on yksiköissä tarpeellinen. Varhaiskasvatuksen hallinto voisi koostua varhaiskasvatusjohtajasta (päiväkodinjohtaja) sekä toisesta päiväkodin johtajasta ja toimistosihteerin työpanoksesta hallinnossa.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kuntalaiset saisivat yhdenvertaista palvelua.

6. Lapsivaikutukset

Palveluntaso parantuu, kun luovutetaan yksiköistä, joita ei ole tarkoitettu päiväkotikäyttöön.

7. Yritysvaikutukset

Päiväkodiksi tarkoitettut rakennukset houkuttelevat koulutettua henkilökuntaa ja henkilöstöä on helpompaa rekrytoida ja henkilöstösuunnittelu vakiintuisi pysyvien yksiköiden osalta.

8. Ympäristövaikutukset

Uudet yksiköt olisivat ympäristöystävällisiä ja helposti saavutettavia sekä laadukkaita.

9. Riskit ja epävarmuudet

Varhaiskasvatusjohtajan sijaisjärjestely tulee miettiä huolellisesti. Uuden päiväkodin rakentaminen on edelleen epävarmaa ja tulevaisuuden suunnittelu toiminnan kannalta on haastavaa.

10. Yhteenveto ja arvio

Laadukas, toimiva ja taloudellinen varhaiskasvatus on kokonaisuuden tavoitteena.

11. Valmistelija

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointipalveluiden palvelualuejohtaja, Maria Kilpeläinen, varhaiskasvatusjohtaja ja Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja 10.4.2026,

Ryhmäavustajien vähentäminen päiväkodeissa

1. Toimenpiteen kuvaus

Ryhmäavustajien poistaminen päiväkotiryhmistä 1.1.2027 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2027–2029): 315 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Ei varsinaisesti vaikuta, mutta kuntalaisten lasten hoidosta ja huolenpidosta on kysymys.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Varhaiskasvatuksen opettajat ja lastenhoitajat joutuvat jakamaan avustajan tehtävät keskenään, joka lisää heille kiirettä ja kuormitusta.

Vähemmän aikaa pedagogiikkaan, aika kuluu enemmän perushoitoon ja arjen sujumuuden varmistamiseen, jolloin suunniteltu kasvatuksellinen ja opetuksellinen työ voi kärsiä.

Jaksamisen haasteet lisääntyvät, kasvanut kuormitus voi lisätä stressiä ja riskiä sairasteluun.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei varsinaisesti vaikuta, mutta kuntalaisten lasten hoidosta ja huolenpidosta on kysymys.

6. Lapsivaikutukset

Ryhmäavustaja usein auttaa erityisesti lapsia, jotka tarvitsevat enemmän ohjausta (esim. kieli, kehitys, käytös). Iman avustajaa yksilöllinen huomio vähenee.

Arjen käytännön asioiden tekeminen jää opettajalle ja lastenhoitajille, esimerkiksi kuravaatteiden pesu, ulkovaatteiden kuivumaan laittaminen, petivaatteiden vaihtaminen jne.

Rauhallisuus ja turvallisuuden tunne voivat heikentyä, aikuisten määrän väheneminen voi lisätä levottomuutta ja vaikeuttaa tilanteiden hallintaa.

Jos tuen lapsella ei ole omaa henkilökohtaista avustajaa, ryhmäavustaja on usein ollut tällaisen lapsen kanssa.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Vaikka lapsimäärä ei muuttuisi, yksi aikuinen vähemmän tekee ryhmästä käytännössä "suuremman" ja voi tuntua rauhattomuutena.

Mahdollinen vaikutus ryhmän toimintaan, retkiä, pienryhmätoimintaa tai yksilöllisiä harjoituksia voidaan joutua vähentämään, koska aikuisia ei ole riittävästi.

Turvallisuus ja valvonta, esimerkiksi siirtymätilanteissa (ulkoilu, ruokailu, pukeminen) voivat muuttua haastavammiksi, kun aikuisia on vähemmän.

10. Yhteenveto ja arvio

Ryhmäavustajan poistaminen johtaa yleensä siihen, että arki kuormittuu, yksilöllinen huomio vähenee ja henkilöstön työ vaikeutuu. Eniten vaikutus näkyy niissä tilanteissa, joissa ryhmässä on paljon lapsia tai erityistä tukea tarvitsevia.

11. Valmistelija

Maria Kilpeläinen, varhaiskasvatusjohtaja, Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja 3.6.2026

Sakkomaksujen käyttöönotto perumattomien hoitoaikojen osalta

1. Toimenpiteen kuvaus

Otetaan käyttöön Joensuun mallin mukainen sakkomaksukäytäntö perumattomien hoitoaikojen vuoksi 1.8.2026 alkaen. Lisätään tiedotusta ja viestintää edistääkseen hoitoaikojen ajoissa perumista. Lisää maksutuloja sekä vähentää henkilöstö- ja ateriakustannuksia.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 34 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Vähentää turhaa palveluvarautumista.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Hallinnossa tulisi lisätyötä laskutuksen muodossa. Henkilöstö voidaan varata todellisen hoidontarpeen mukaisesti.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Palvelu tulisi varata etukäteen ja ellei ilmoita poissaolosta, tulee sakkomaksua.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Sähköinen laskutus.

9. Riskit ja epävarmuudet

Käyttöönotto ei aivan yksinkertaista, koska suurin osa huoltajista 0-maksuluokassa. Vaihtoehtona tiedottaminen ja ilmoitusvelvollisuus, jos lapsi tulee hoitoon.

10. Yhteenveto ja arvio

Kts. Kohta 9.

11. Valmistelija

Maria Kilpeläinen, varhaiskasvatusjohtaja, 10.4.2026

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 4.5.2026

Avoimen varhaiskasvatuksen lopettaminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Avoimen varhaiskasvatuksen lopettaminen 1.1.2027 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 120 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Avoimen VAKA:n palvelu poistuu.

Perheen valinnanvapaus lapsen hoidossa kaventuu

Avoimen vakan poistaminen tai kotihoidontuen kuntalisän poistaminen ovat vahvasti sidoksissa toisiinsa -> jos kuntalisä poistuu, lapsia mahdollisesti kokoaikaiseen vakaan -> avoimen lapset vähenevät.

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kysyntä lisääntyy.

Tilapäisen varhaiskasvatuksen kysyntä lisääntyy.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Osa-aikaisen työntekijän poistuminen.

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen henkilöstöön vaikuttaisi työtä lisäävänä, jos varhaiskasvatuksen kysyntä lisääntyy.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Perheen valinnanvapaus lapsen hoitovaihtoehtoista kaventuu.

Lapsikerhot ja perhekerhot siirtyisivät kokonaan hyvinvointialueen vastuulle, kerhotoiminta vähentyisi.

Perheiden/vanhempien toistensa kohtaaminen ja vertaistuki vähenisi.

Lapsia kotonaan hoitavien huoltajien kohtaaminen vaikeutuu.

6. Lapsivaikutukset

Kotona hoidettavien lasten toistensa tapaaminen vähenee.

Jos perhe ei halua lasta kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen tai ei halua käyttää tilapäistä varhaiskasvatusta, lapsen sosiaaliset kontaktit vähenevät

Mahdollinen varhainen tuen tarpeen huomaaminen jäisi pois tai myöhemmäksi, jos lapsi on kotihoidossa ja tulee vasta esiopetukseen -> mitä aikaisemmin tuen tarve huomataan, sitä suurempi hyöty siitä saadaan lapselle.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Saattaa lisätä päivähoitotarvetta, mutta varhaiskasvatus pystyy kuitenkin varautumaan tarpeeseen.

Avun ja tuen tarpeisten lasten auttaminen viivästyy esiopetuksen aloittamiseen.

10. Yhteenveto ja arvio

Valinnanvapaus lapsen hoidosta kapenee (varhaiskasvatus vai kotihoito).

Jos perhe ei valitse kokoaikaista varhaiskasvatusta, kotihoidossa olevan lapsen sosiaaliset kontaktit vähenevät ja mahdollisen tuen tarpeen havaitseminen viivästyy.

Perheiden toistensa kohtaaminen vähenee.

Toisaalta kannustaa perheitä aktivoitumaan itse ja hakemaan kontakteja kodin ulkopuolelta, mutta vanhemmat, jotka eivät tähän kykene, lapset ja vanhemmat jäävät "yksin".

11. Valmistelija

Maria Kilpeläinen, varhaiskasvatusjohtaja 3.6.2026

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja 3.6.2026

Kotihoidontuen kuntalisän lakkauttaminen

Tämä oli taloustyöryhmän mukaan poistettu toimenpiteiden listauksesta ja halutaan säilyttää.

1. Toimenpiteen kuvaus

Kotihoidontuen kuntalisän lakkauttaminen 1.1.2027 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 120 000€

3. Vaikutukset palveluihin

Varhaiskasvatuksen kysyntä kasvaa. Sellaisten perheiden lapset, jotka saavat kotihoidontuen kuntalisää, voivat tulla varhaiskasvatukseen. Olemassa olevat ryhmät täyttyisivät maksimitäyttöasteeseen.

Kymönkosken ryhmäperhepäivähoito on täysi. Jos sielläpäin asuva perhe on saanut kotihoidontukea ja kuntalisää ja eivät halua tai pysty tuomaan keskustaan varhaiskasvatuksen paikkoihin, tuen poisto heikentää perheen taloudellista tilannetta.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Työmäärä lisääntyy, ryhmät kasvavat

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Vaikutus perheisiin:

Tulot vähenevät, kuntalisä on usein merkittävä osa kotihoidon tuesta. Tuen poistaminen heikentää perheen taloudellista tilannetta.

Perheen valinnanvapaus kaventuu, jos taloudellisesti lapsi on vietävä varhaiskasvatukseen.

Jotkut vanhemmat palaavat mahdollisesti aiemmin töihin

6. Lapsivaikutukset

Varhaiskasvatukseen tulo lisääntyy

Jotkut lapset hyötyvät varhaiskasvatuksesta: tuentarpeet voitaisiin havaita ajoissa ennen esikouluikää ja perusopetusikää

7. Yritysvaikutukset

Vanhemmat mahdollisesti työllistyisivät aiemmin

Kunnan vetovoimatekijä, jos kunta maksaa kuntalisää

8. Ympäristövaikutukset

Kauempana keskustasta asuva perhe joutuu kulkemaan pidemmän matkan palvelun saadakseen

9. Riskit ja epävarmuudet

Mahdollisesti siirtää kustannuksia tuista palveluihin

10. Yhteenveto ja arvio

Heikentää perheiden taloudellista tilannetta

Lisää varhaiskasvatuksen käyttöä

Voi lisätä eriarvoisuutta perheiden välillä

11. Valmistelija

Maria Kilpeläinen, varhaiskasvatusjohtaja, 2.6.2026

Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja, 3.5.2026

Perusopetuksen tuntijaon vähentäminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Tuntijaon vähentäminen -3 vuosiviikkotuntia 1.8.2026 alkaen. Liikuntatuntien määrä on ollut reilusti yli valtakunnallisen minimin. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on päättänyt tuntijaon pienentämisestä kokouksessaan 29.4.2026 § 27.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 60 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Liikuntatuntien määrä pienenee 8 vvt.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Tuntikehys pienenee 8 vvt/lukuvuosi

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei vaikutuksia

6. Lapsivaikutukset

Liikuntatuntien määrä vähenee.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia

9. Riskit ja epävarmuudet

Tarkka vaikutus arvioitavissa vasta lukujärjestysten valmistuttua. Edellyttää päätöstä tuntikehyksestä. Saattaa lisätä kuljetuskustannuksia.

10. Yhteenveto ja arvio

Tuntijako yhdenmukaistuu koulujen kesken. Lisää oppilaiden yhdenvertaisuutta. Liikuntatunnit ovat valtioneuvoston asetuksen mukaiset.

11. Valmistelija

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 30.4.2026

APIP-toiminnan asiakasmaksujen korottaminen

1. Toimenpiteen kuvaus

APIP-toiminnan asiakasmaksuja pyritään korottamaan 1.8.2026 alkaen. Lain sallimat maksimimaksut ovat 1.1.2026 148 €/kk (570 h/v) ja 197 €/kk (760 h/v).

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): Asiakasmaksujen korottaminen tuo tuloja 79 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Ei vaikutuksia.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutuksia.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Asiakasmaksujen korottaminen saattaa vaikuttaa palveluun osallistumiseen.

6. Lapsivaikutukset

Asiakasmaksujen korottaminen saattaa vaikuttaa lasten osallistumiseen APIP-toimintaan.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei vaikutuksia.

10. Yhteenveto ja arvio

Asiakasmaksujen kolmiportaisuus säilytetään toistaiseksi. Korotukset suhtautetaan euromääräisten maksimien mukaan. Korottaminen saattaa vaikuttaa huoltajien halukkuuteen käyttää APIP-toiminnan palveluita.

11. Valmistelija

Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja, 3.5.2026

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 4.5.2026

Yläkoulun muuttuminen kaksisarjaiseksi

1. Toimenpiteen kuvaus

Yläkoulun muuttuminen kaksisarjaiseksi ja opetustuntien vähennys 1.8.2026.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 205 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Yläluokkien oppilaiden opetus jatkuu normaalilla tavalla.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Opettajilta saattaa vähentyä muutamia tunteja / viikko. Tämä pienentää opettajien palkkaa hieman, mikä saattaa vaikuttaa opettajien halukkuuteen hakeutua muualle töihin.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei vaikutusta

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutusta.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutusta.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutusta.

9. Riskit ja epävarmuudet

Rekrytointiin mahdollisesti vaikutuksia, mikäli käytössä vain opetusvelvollisuuden verran opetustunteja.

10. Yhteenveto ja arvio

Oppilasmäärän vähenemisen myötä on tarkoituksenmukaista vähentää perusopetusryhmiä silloin, kun se oppilasmäärä huomioiden on mahdollista. Vaikutukset opetukseen vähäisiä. Saattaa vaikuttaa rekrytointien houkuttavuuteen.

11. Valmistelija

Jari Kunelius, Haapaniemen koulun rehtori, Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 4.5.2026

Opettaja- ja ohjaaja/avustajaresurssin väheneminen oppilasmäärän vähenemisen seurauksena

1. Toimenpiteen kuvaus

Oppilasennusteiden perusteella resurssintarpeen vähenemä opetusryhmien vähentyessä.

Huomioitava, että ohjaajamäärä ei ole suoraan verrannollinen opetusryhmien määrään, koska ohjaajaperusteena useimmiten oppilaiden tuentarve: oppilaalle kohdennettu ohjaajatuki vaatii oppilaskohtaista ohjaajaresurssia.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 246 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Henkilöstö mitoitetaan tarveperusteisesti. Vähenevä oppilasmäärä vähentää henkilöstötarvetta.

Mikäli ohjaajaresurssia vähennetään Huopanan koululla nykyisestä kahdesta ohjaajasta, ei koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa eikä eskarilaisten aamu- ja iltapäiväkerhoa pystytä järjestämään.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Opettajat palkataan tarvittaviin virkoihin. Ohjaajien määrä toteutuu tarveperusteisesti. Oppilasmäärän vähentyessä ohjaajien tarve myös vähentyy. Oppilaat, joilla vahva tarve henkilökohtaiselle ohjaajatuella hoidetaan jatkossakin.

Pienten koulujen henkilöstömäärä olisi ohjaajaresurssin pienentyessä häiriöherkempi esim. lyhyissä poissaoloissa jouduttaisiin käyttämään ulkopuolisia sijaisia nykyistä enemmän. Ohjaajaresurssin pieneminen lisäisi muun henkilöstön työkuormaa: yhteisiä tehtäviä olisi jakamassa vähemmän henkilöstöä.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ohjaajamäärän pienentämisestä pikkukouluilla seuraisi apip-toiminnan lakkaaminen ja ohjaajatuen kohdentamisen vajeus heikentäisi alueellisesti palvelujen yhdenvertaisuutta. Palvelujen heikkeneminen keskustan ulkopuolella vaikuttaisi osan perheistä asumisvalintaan: aiheuttaisi muuttoa Viitasaarella, mutta myös Viitasaarelta sekä heikentäisi kunnan houkuttelevuutta lapsiperheille.

6. Lapsivaikutukset

Osaava, riittävä henkilöstö koulussa tukee lasten oppimista ja kasvua.

Ohjaajapalvelu on tukipalvelu sitä tarvitseville lapsille: ohjaajatuki jäisi pois sitä tarvitsevilta. Ohjaajamäärän vähentämisestä aiheutuva APIP-toiminnan lakkaaminen heikentäisi pikkukoulujen alueella olevien lasten palvelua (eskarista kakkosluokkalaisiin ja tuen tarpeisilla oikeus aamu- ja

iltapäivätoimintaa/-kerhoon), koska vastaava palvelu olisi saatava keskustasta. Se lisäisi myös kuljetuskustannuksia.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia

8. Ympäristövaikutukset

Mikäli pienten koulujen oppilaiden APIP-toiminnan/-kerhon järjestelyjä ei voitaisi toteuttaa omalla koululla, lisääntyisivät kuljetukset: saattaa olla ilmastovaikutuksia sekä energiankulutuksen lisääntymistä. Pienten koulujen koulurakennukset olisivat iltapäivällä tyhjänä ja hukkalämmöllä.

9. Riskit ja epävarmuudet

Rekrytointihaasteet mahdollisia määrä- ja osa-aikaisia opettajia ja ohjaajia palkattaessa.

10. Yhteenveto ja arvio

Opettajan virkoja täytettäessä huomioidaan aina oppilasmääristä johtuva tarve. Ohjaajamäärä ei ole suoraan verrannollinen opetusryhmien määrään, koska ohjaajaperusteena on oppilaiden tuentarve.

11. Valmistelija

Jari Kunelius, Haapaniemen koulun rehtori, Päivi Häkkinen, Huopanan koulunjohtaja, Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 4.5.2026

Kansalaisopisto: Kurssimaksujen korottaminen ja tarjottavien kurssien vähentäminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Kansalaisopiston kurssimaksujen korottaminen 10 % 1.8.2026 alkaen. Kurssimaksu 40 € -> 44 € ja kausikortti 185 € -> 200 €. Tarkastellaan myös tulevien vuosien korotukset Pihtiputaan kanssa.

Vähennetään kansalaisopistossa tarjottavia kursseja 10 % 1.8.2026 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): Kurssimaksujen korotus 21 000 € ja kurssien vähentäminen 56 000 €.

3. Vaikutukset palveluihin

Kaikissa aiheissa edelleen opetusta, mutta nyt hieman tiiviimmin.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Osalla tuntiopettajista tuntimäärä vähenee. Päätoimisilla lisääntyy opetusvelvollisuuden rajoissa.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kaikille ikäryhmille on kursseja, mutta suppeammin. Erityisryhmien ja soveltavan liikunnan kursseja ei vähennetä.

6. Lapsivaikutukset

Lapsille ja nuorille on edelleen kursseja tarjolla hyvin. Tiivistetään yhteistyötä harrastustoimijoiden kesken.

7. Yritysvaikutukset

Tuntiopettajilla on hieman vähemmän töitä.

8. Ympäristövaikutukset

Tilojen käyttöä ja matkustamista hieman vähemmän.

9. Riskit ja epävarmuudet

Oppilasmäärät ja kurssimaksutuotot?

10. Yhteenveto ja arvio

Palvelua on edelleen hyvin tarjolla. Kurssimaksukorotukset ovat kohtuulliset.

11. Valmistelija

Miia Kuusela, opistotoimesta vastaava rehtori 4.5.2026

Musiikkiopisto: Musiikin yksilöopetuksen lukukausimaksujen korotus ja toiminnan supistaminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Korotetaan musiikkiopiston musiikin yksilöopetuksen lukukausimaksuja 1.8.2026 alkaen.

Supistetaan musiikkiopiston toimintaa luopumalla harvinaisempien soittimien opetuksesta 1.8.2026 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): Yksilöopetuksen lukukausimaksujen vaikutus 7 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Harvinaisimmissa soittimissa ei opetusta tälläkään hetkellä. Maksujen korotuksesta huolimatta monen osalta edullisempi kuin esimerkiksi lv. 2022–2023. Saattaa vaikuttaa hankalassa taloustilanteessa ihmisten saavutettavuuteen. Mahdollisuus vapaaoppilaspaikkoihin.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei tarvitse hankkia osaamista, jos vaskipuhallinoppilaita ei ole. Vähentää työkuormaa.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Koskee kaikkia tasapuolisesti.

6. Lapsivaikutukset

Instrumenttitarjonta on edelleen laajaa. Ei merkittäviä vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Pysyykö oppilasmäärä samana?

10. Yhteenveto ja arvio

Mikäli oppilasmäärä pysyy samana, maksutuotot nousevat.

11. Valmistelija

Miia Kuusela, opistotoimesta vastaava rehtori 4.5.2026

Liikunta-avustusten leikkaus

1. Toimenpiteen kuvaus

Liikuntapalvelujen seuroille ja työryhmille myöntämiä toiminta- ja kohdeavustuksia vähennetään.

2. Taloudelliset vaikutukset

Arvio säästöistä/kustannuksista (€/vuosi), kertaluonteiset vaikutukset, riskit.

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 48 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Saattaa kaventaa jossain määrin paikallisten toimijoiden mahdollisuutta avoimen harrastustoiminnan ylläpitoon.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutuksia

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Liikunta-aktiivisuus ja liikuntaharrastuksiin osallistuminen voivat vähentyä tarjonnan määrän vähentyessä. Liikuntaharrastusten tarjoama sosiaalinen vuorovaikutus vähentyy ja pahimmillaan lisää yksinäisyyden tunnetta ja syrjäytymistä.

6. Lapsivaikutukset

Vaikutukset liikunnallisen elämäntavan edistämiseen ovat mahdollisia. Liikuntapalvelujen monipuolisuus ja yhdenvertaisuus palvelujen saatavuudessa heikkenee. Pahimmillaan aiheuttaa sosiaalisen vuorovaikutuksen vähenemistä ja syrjäytymistä.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Tasa-arvoisen kohtelun väheneminen liikuntapalvelujen osalta saattaa johtaa eriarvoistumiseen. Vaikutukset myös kansanterveyden edistämiseen voivat olla ilmeiset, erityisesti lasten ja nuorten osalta, esimerkkinä ylipaino-ongelmat.

10. Yhteenveto ja arvio

Liikuntalain mukaan yksi kunnalle kuuluva vastuu on liikunnan kansalaistoiminnan tukeminen. Taloudellisesti vaikeassa tilanteessa oleva seuratoiminta voi pahimmassa tapauksessa vähentyä merkittävästi kaupungin taloudellisen tuen leikkausten myötä. Kokonaisvaltaisen ja näkyviä

tuloksia tuottavan liikunnallisen elämäntavan edistämiseen tarvitaan vahvaa kansalaistoimintaa verkostoineen.

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja, 28.4.2026

Uimahalli ja kuntosalimaksujen korottaminen ja alennuskorttien/maksuluokkien vähentäminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Uimahalli- ja kuntosalimaksujen korottaminen 1.1.2027 ja alennuskorttien/maksuluokkien vähentäminen. Uinti- ja kuntosalimaksuja korotetaan yleisen kustannustason ja hintojen nousun merkeissä. Erityisesti uimahallilla on käytössä erilaisia maksuluokkia, joiden poistamista ja yhdistämistä on syytä harkita.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 24 000 €

Kokonaisvaikutukseen mahdollisesti vaikuttaa uimahallin peruskorjauksen ajankohta ja kesto. Tilanne ei selvillä vaikutusten arvioinnin yhteydessä.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei vaikutuksia.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutuksia.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Maltillisilla korotuksilla ei vaikutusta.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutusta.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutusta.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutusta

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei riskejä.

10. Yhteenveto ja arvio

Ei vaikutusta

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja 28.4.2026

Koliman leirikeskuksen myynti

1. Toimenpiteen kuvaus

Pasalassa sijaitsevan entisen kyläkoulun kiinteistö, joka on tällä hetkellä kaupungilla vuokrauskäytössä tilaisuus- ja leiritoimintaan. Kertaluonteinen myyntivoitto 2027. Tasearvo 31.12.2025 on 77 859 e, vuosipoisto 3 540 euroa. Nettokustannukset 11 000 e/v. Vaikutuksissa huomioitu kertaluonteinen myyntivoitto sekä vuosittaisten ylläpitokustannusten ja poistojen poistuminen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 145 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Paikkakunnalla ei käytettävissä useamman kymmenen hengen majoituskapasiteettia leiri- ja perhejuhlien käytössä.

Mahdollisuus, että kohteelle löytyy ostaja, joka kehittää ja jatkaa leirikeskustoimintaa. Tämä tuli esille myös taloustyöryhmän työskentelyssä, mahdollinen tavoite, että kohde myytäisiin matkailutoimijalle.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei henkilöstövaikutuksia.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Vaikutusta jossain määrin järjestöjen ja yhteisöjen järjestämään lasten ja nuorten leiritoimintaan.

6. Lapsivaikutukset

kts. edellinen.

7. Yritysvaikutukset

Mahdollisuus matkailun elinkeinotoimintaan

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutusta

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei vaikutusta

10. Yhteenveto ja arvio

Kaupungilla on mittava kiinteistömäärä ja kohteesta luopuminen selkeyttää kokonaisuuden hallintaa. Koliman leirikeskukselle on alustavissa suunnitelmissa olemassa peruskorjaus rakennuksen kuntoa ja palveluvarustuksen parantamista silmällä pitäen. Investointi tuskin tulee

lähivuosina kaupungin hankelistalle mahtumaan. Leirikeskuksen myynti mahdollistaa yritystoiminnan yksityiselle toimijalle. Majoitustoiminta ei ole kaupungin tehtävä, joten ei siltä osin heikennä lakisääteisiä palveluita.

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja, 21.4.2026

Kulttuuriavustusten leikkaus

1. Toimenpiteen kuvaus

Kulttuuriavustusten leikkaus –10 000 € 1.1.2027.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 30 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Kulttuuriavustuksilla tuetaan pääosin tapahtumien järjestämistä. Monimuotoinen kulttuuri- ja tapahtumatoiminta on yksi tärkeistä Viitasaaren tunnusmerkeistä kansallisesti. Paikkakunnalla tuotetaan merkittävä määrä tapahtumia vuodessa, erityisesti kesällä. Kulttuuriavustuksia myöntämällä kaupungin kulttuuripalvelut pyrkii pitämään yllä elinvoimaa ja houkuttelevuutta sekä omalta osaltaan vahvistamaan tapahtumien ja kohteiden laadullista kehittämistä. Avustukset ovat paitsi avustuksia, myös “yhteistyösopimuksia” joilla kaupungin kulttuuripalvelut voi edistää Viitasaaren kulttuurin laaja-alaista ja omaleimaista tarjontaa. Avustusten leikkaukset vaikuttavat tapahtumien määrään ja niiden laadun kehittämiseen. Kulttuuritoimintaa tukemalla kaupunki toteuttaa tehtävänsä kulttuuritoimintalain mukaisesti kulttuurin saavutettavuutta edistämällä.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutusta.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kulttuurin hyvinvointivaikutukset ovat ilmeisiä. Tapahtumien myötä on mahdollista luoda yhteyksiä ja sosiaalisia verkostoja. Viitasaaren tapahtumissa kohtaavat sekä paikallinen että seutukunnan väki ja kesäasukkaat. Tapahtumien väheneminen johtaa helposti yksinäisyyden tunteen lisääntymiseen ja voi osaltaan edistää syrjäytymiskehitystä.

6. Lapsivaikutukset

Tapahtumien vähentäminen ohentaa osaltaan kiintymystä kotiseutuun ja juuriin. Paikallisen identiteetin rakentamisessa kulttuurin tarjonnan osuus on merkittävä.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutusta.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutusta.

9. Riskit ja epävarmuudet

Riskinä joidenkin tapahtumien loppuminen. Avustuksiin käytettävien määrärahojen väheneminen kulttuuripalveluilta saattaa johtaa kyseisten resurssien anomiseen kaupunginhallituksen käyttövaroista. Tästä on esimerkkejä takavuosien talouden tasapainotuksesta.

10. Yhteenveto ja arvio

Harkinnanvaraisten kulttuuriavustusten kysyntä on ollut paikkakunnan kokoon nähden merkittävällä tasolla, mikä kertoo osaltaan vapaan kansalaistoiminnan ja kulttuuriharrastusten tilasta. Vuosittainen määräraha on ollut vaikea saada riittämään nykyisellä tasolla ja mahdolliset leikkaukset johtavat väistämättä kulttuuritarjonnan määrän vähenemiseen.

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja

Nuorisotoimen avustusten ja stipendirahojen leikkaus

1. Toimenpiteen kuvaus

Nuorisotoimen avustusten ja stipendirahojen leikkaus 1.1.2027 -2000 €. Määrärahasta ei myönnetä stipendejä vaan ainoastaan haettavia avustuksia.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 6000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Nuorisopalvelujen avustuksiin varattu määräraha on pieni ja sitä hakee vuosittain 4-5 nuorisotyötä tekevää tahoa. Hakijoille avustus on merkittävä ja avustuksen myöntämisellä kaupunki tavallaan ulkoistaa tiettyjä lapsille ja nuorille tuotettavia palveluja. Avustusten leikkaaminen voi vaikuttaa palvelujen saatavuuteen paikkakunnalla.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutusta.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kts. Kohta 6.

6. Lapsivaikutukset

Vaikutukset ovat moniulotteisia ja vaikuttavat suureen joukkoon lapsia ja nuoria. Joidenkin hakijatahojen toiminnan piirissä on suuri joukko toimijoita. Eriytyminen, syrjäytymiskehitys ja sosiaalisten tilanteiden väheneminen voivat olla osaltaan vaikeuttamassa lasten ja nuorten elämäntilannetta paikkakunnalla.

Nuorisojärjestöjen avustettava toiminta täydentää kodin, koulun ja vapaa-aikapalveluiden tarjoamaa kasvupolkua.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutusta.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutusta.

9. Riskit ja epävarmuudet

Riskinä lasten ja nuorten keskinäinen epätasa-arvoinen kehitys ja sosiaalinen eriytyminen.

10. Yhteenveto ja arvio

Kaupungin talouden kannalta vaikutukset ovat lähes olemattomat. Kuitenkin vaikutukset nuorisotoimintaa toteuttavien järjestöjen tavoitteisiin voivat olla merkittävät. Pelkkä tieto

avustusten leikkaamisesta voi toimia lamauttavana signaalina monipuolisen toiminnan koordinoinnissa.

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja, 28.4.2026

Nuorten palveluiden uudelleenarviointi

1. Toimenpiteen kuvaus

Nuorten työpajan toiminnasta vähennetään työllistämisiin kohdennettua määrärahaa. Henkilöstöresurssin vähentäminen – 1 htv vuonna 2028.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 213 000 €

Vaikuttaa HYTE-kertoimeen

3. Vaikutukset palveluihin

Kaksi nuorisotyöntekijää on tavoittanut toki enemmän nuoria toisen keskittyessä enemmän kulttuuriseen nuorisotyöhön.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Yksi henkilö vähemmän, ei muuta vaikutusta.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei vaikutusta.

6. Lapsivaikutukset

Lähtökohtana kahden nuorisotyöntekijän malli on hyvä. Nuorisotyössä ei koskaan ole toiminnallisesti liian paljon työntekijöitä. Työssä on paljon nuoren ja nuorisotyössä toimivan ammattilaisen kahdenkeskiseen luottamukseen perustuvaa kohtaamista, joka säästötoimissa ilman muuta vähenee.

7. Yritysvaikutukset

Ei vaikutusta.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutusta.

9. Riskit ja epävarmuudet

Riskinä työllisyystilanteen vaikeutuminen.

10. Yhteenveto ja arvio

Kaupungin roolia työllisyyden hoidossa joudutaan arvioimaan toisaalta vakavan työttömyystilanteen ja toisaalta työllisyysalueiden toiminnan kehittämisen suhteen. Niin ikään nuorten työpajan tulevaa toimintaa arvioidaan joka tapauksessa uudelleen ja siihen liittyy myös taloudellisten reunaehtojen määrittely.

Nuorisotyö on “ihmistyötä” joka perustuu kohtaamiseen. Tavoitteena on, että jokaisella nuorella on luotettava aikuinen, jonka hän voi kohdata. Kokemukset kahden nuorisotyöntekijän mallista ovat olleet myönteisiä. Viitasaarella nuorisotyön ydintä on tilatyö, joka jatkuu toki yhdelläkin työntekijällä.

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja, Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja, 4.6.2026

Kartanon kiinteistön purkaminen osana varhaiskasvatuksen tilamuutoksia

1. Toimenpiteen kuvaus

Luovutaan Kartanosta ja etsitään korvaavia tiloja.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 63 000 €

Kustannusvaikutuksena huomioitu kiinteistön ulkoiset käyttökustannukset.

Vaikutukset tarkentuvat mahdollisen hankesuunnittelun edetessä.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei vaikutusta

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei henkilöstövaikutuksia

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Monipuoliset tilat sekä nuorison että muiden kuntalaisten käyttöön tukevat avoimen kansalaistoiminnan edellytyksiä.

6. Lapsivaikutukset

Kartanon purkaminen mahdollistaa uuden päiväkodin rakentamisen.

7. Yritysvaikutukset

Rakennushankkeiden alihankinnat työllistävät paikallisesti ja siten hyödyttävät elinkeinoelämää ja työllisyyskehitystä.

8. Ympäristövaikutukset

Uusissa hankkeissa huomioidaan energiatalous ja ilmastoystävällisyys.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei arvioita.

10. Yhteenveto ja arvio

Kartanon purkamisen yhteydessä olemassa olevan rakennuksen materiaalit pyritään käyttämään uudelleen huomioiden energiatalous ja ympäristöystävällisyys. Kartanon purku mahdollistaa uuden päiväkodin rakentamisen ja varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämisen.

11. Valmistelija

Jorma Rihto, vapaa-aikapalvelujohtaja, 28.4.2026

Jouni Häkkinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja, 4.6.2026

Ikäihmisten avoimen päivätoiminnan lopettaminen

Tämä palvelu halutaan säilyttää ja taloustyöryhmä poisti tämän toimenpidelistauksesta.

1. Toimenpiteen kuvaus

Ikäihmisten avoimen päivätoiminnan lopettaminen 1.1.2027.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 93 000 €

Vaikuttaa HYTE-kertoimeen tulosindikaattorien kautta (Indikaattori: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä, 5308)

3. Vaikutukset palveluihin

Ikäihmisten avoin päivätoiminta on kaupungin ainoa suoraan ikäihmisille suunnattu palvelu liikuntapalvelujen seniorikortin lisäksi. Avoin päivätoiminta tavoittaa arkisin 25–40 vanhusta sekä Penttiläntien asunnoista että kaupungin keskustasta. Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on pääasiassa ennaltaehkäisevää toimintaa. Vastuu ikääntyvän väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja turvallisuuden edistämisestä kuuluu hyvinvointialueen lisäksi kunnille. Avoin päivätoiminta kohdistuu ensisijaisesti niihin iäkkäisiin, joiden toimintakyky on jo hieman alentunut, mutta jotka eivät vielä tarvitse hyvinvointialueen ympärivuorokautisia palveluja. Avoin päivätoiminta tukee näiden iäkkäiden kotona asumista, mielen hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee yksinäisyyttä. Avoimella päivätoiminnalla on myös roolinsa kaatumisien ehkäisyssä (HYTE-indikaattori).

Valtioneuvoston Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030 - periaatepäätöksen tavoitteena on iäkkäiden toimintakykyä ylläpitävien toimintatapojen juurruttaminen, jota avoin päivätoiminta parhaimmillaan on. Avoimen päivätoiminnan lopettaminen heikentäisi kaupungin iäkkäiden matalan kynnyksen palvelutarjontaa, jolloin mm. iäkkään heikko taloudellinen tilanne tai heikentynyt toimintakyky voisi vaikuttaa hänen mahdollisuuksiinsa osallistua kaupungin lakisääteisiin palveluihin (kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, opistopalvelut) ja kokea siten kuuluvuuden tunnetta. Lisäksi avoimen päivätoiminnan lopettaminen heikentää kaupunkiorganisaation mahdollisuuksia tavoittaa iäkkäitä. Avoin päivätoiminta on ollut väylä asioiden tiedottamiseen (mm. hyvinvointialueen palveluista, kaupungin ajankohtaisista asioista) tälle kohderyhmälle, sillä nämä iäkkäät ovat niitä, jotka eivät välttämättä käytä sähköisiä tiedotusvälineitä.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Avoimessa päivätoiminnassa työskentelee yksi ohjaaja (85 %), joka vastaa päivätoiminnan päivittäisestä toiminnasta ja asiakkaista. Hyvinvointikoordinaattorin vastuulla on avoimen päivätoiminnan budjetointi sekä viriketoiminnan suunnittelu ja organisointi. Avoimen päivätoiminnan lopettaminen vaikuttaisi hyvinvointikoordinaattorin työn määrään vapauttaen

työaikaa muulle hyvinvoinnin edistämiseksi n. 15–20 % työajasta. Ohjaajan työpanosta ei enää toiminnan lopettamisen jälkeen tarvittaisi.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Avoimen päivätoiminnan lopettaminen lisäisi iäkkäiden yksinäisyyden kokemusta, alentaisi mielen hyvinvointia ja lisäisi iäkkäiden kotona oloa, kun heidän kohtaamispaikkansa poistuisi. Avoin päivätoiminta on ollut paikka, jossa iäkkäille on voitu kohdentaa mm. asiantuntijatietoa ja tapahtumia. Lisäksi iäkkäiden osallisuuden kokemus vähenee, sillä avoimella päivätoiminnalla on myös osallistava vaikutus. Avoimen päivätoiminnan toiminta-ajatuksena on tukea paitsi iäkkäiden psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia, mutta myös fyysistä hyvinvointia. Säännölliset liikuntatuokiot ja lounasmahdollisuus ovat osa kaatumisen ehkäisyä. Yhteisöllisyys, virikkeellisyys ja hyvinvoinnista huolehtiminen vähentyisi asiakkailta avoimen päivätoiminnan loputtua. Avoimen päivätoiminnan lopettaminen näkyisi hyvinvointialueen palvelutarpeen kasvuna.

Avoin päivätoiminta on myös tärkeä järjestöjen näkökulmasta, sillä useat järjestöt ja seurakunnat ovat aktiivisesti mukana avoimen päivätoiminnan toteuttamisessa. Avoin kohtaamispaikka ei ole ainoastaan iäkkäiden kannalta tärkeää, vaan myös iäkkäiden ja muiden kuntalaisten kannalta merkittävä.

6. Lapsivaikutukset

Avoimessa päivätoiminnassa lapset vierailevat vanhusten luona ja päinvastoin. Päiväkodin lapset ja musiikkiopiston oppilaat ovat tehneet säännöllisiä vierailuja vanhusten luokse. Nämä ovat tärkeitä kohtaamisia molemmiin puolin.

7. Yritysvaikutukset

Avoimessa päivätoiminnassa käy satunnaisesti paikallisia yrittäjiä, mutta avoimen päivätoiminnan vaikutuksen elinkeinoelämään ovat silti vähäiset.

8. Ympäristövaikutukset

Ei merkittäviä vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Avoimen päivätoiminnan lopettamisen riskinä on, että iäkkäiden palvelutarve hyvinvointialueella kasvaa. Tutkitusti iäkkäiden kokema yksinäisyys on ilmiö, joka vaikuttaa ikääntyneiden terveyteen ja elämänlaatuun yhtä voimakkaasti kuin fyysiset sairaudet.

10. Yhteenveto ja arvio

Avoimen päivätoiminnan lopettaminen toisi kaupungille 9 .000 €:n säästön vuosina 2027–2029. Säästö syntyisi ohjaajan palkkakustannuksista sekä avoimen päivätoiminnan toimintakustannuksista. Avoin päivätoiminta ei ole kaupungin lakisääteistä toimintaa, mutta se on ainut suoraan iäkkäille suunnattu palvelu. Avoimen päivätoiminnan asiakasmäärät ovat kasvaneet

vuodesta 2024 sitä, että päivittäinen asiakasmäärä avoimessa päivätoiminnassa on 25–40 asiakasta (vrt. vuoden 2024 alussa 6 asiakasta). Avoin päivätoiminta on siis toiminnallaan tavoittanut yhä enemmän asiakkaita ja luonut virikkeellistä toimintaa ja tukenut iäkkäiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Avoimen päivätoiminnan lopettaminen näkyisi iäkkäiden palvelutarjonnan heikentymisenä, ikääntyvien yksinäisyyden lisääntymisenä ja vähitellen myös hyvinvointialueen palvelutarpeen kasvuna.

11. Valmistelija

Pauliina Koivisto, hyvinvointikoordinaattori, 3.6.2026

Koulutuskiinteistöistä luopuminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Luovutaan koulutuskiinteistöistä kokonaan tai osittain. Vaihtoehtona jättää myös ravintolan tila purkamatta ensivaiheessa: tässä osassa on kiinteistön talotekniset tilat ja liittymät, joka mahdollistavat järkevän osittain purkamisen. Rakennus huonokuntoinen ja alijäämäinen vaikka käytännössä kokonaan vuokralla.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 360 000 €. Säästö on pienempi, mikäli ravintola jätetään purkamatta ensivaiheessa.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei kunnan järjestämiä palveluita. Kunnossapidon varikko muuttaa satamatien varikolle.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei merkittäviä vaikutuksia. Tilapalvelun työmäärä vähenee, joka tukee tilapalvelun säästöjä.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Tiloissa toimiva ravintola palvelee kuntalaisia ja ammattioppilaitoksen opiskelijoita. Lisäksi ravintola tarjoaa kotipalveluruokaa, joka on erityisesti ikäihmisten käytössä. Puutyötiloja on käyttänyt aiemmin myös kansalaisopisto.

6. Lapsivaikutukset

Ravintolan lopettaminen vaikuttaa ammattioppilaitoksen ruokailuun.

7. Yritysvaikutukset

Onko yrityksille korvaavia tiloja? Tiloissa toimii ravintolan lisäksi muitakin yrityksiä.

8. Ympäristövaikutukset

Energiakulutus on merkittävä kiinteistöllä.

9. Riskit ja epävarmuudet

Rakennus on huonokuntoinen, riski sisältyy säilyttämiseen. Palveluiden säilyvyyden turvaaminen, erityisesti miten POKE toteuttaa oppilasruokailun.

10. Yhteenveto ja arvio

Rakennuksen purkaminen, yrityksille korvaavien tilojen etsiminen.

11. Valmistelija

Jukka Tuohimaa, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja, 4.5.2026.

Siivoustyön mitoitusten kevennys

1. Toimenpiteen kuvaus

Kaikkien kiinteistöjen siivoustyötä kevennetään niin, että ostopalveluita voidaan vähentää ja / tai henkilöresursseja voidaan vähentää. Siivoustyö kevenee palveluverkkotarkastelussa enemmänkin.

Aikataulu 2026–2027. Siivoustyön mitoitus toteutettava ulkopuolisen suunnittelijan toimesta

Henkilöstökulut puhtaustalouksissa on noin 700 000 €.

2. Taloudelliset vaikutukset

Arvio säästöistä 80 000 €/vuosi, pysyvä.

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 280 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Siivoustaajuus tulee pienenevä.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Eläköitymiset hyödynnetään, ensisijaisesti vähennetään ostopalveluita kuin henkilöstöä työmäärän vähentyessä.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Julkisten tilojen siivoustaajuus, esimerkiksi koulut.

6. Lapsivaikutukset

Koulujen puhtaustaso heikkenee, mutta suunnitellusti sille tasolle missä verrokkikunnissakin on.

7. Yritysvaikutukset

Negatiiviset yritysvaikutukset: kaupunki ostaa vähemmän puhtaustalouksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei tunnistettuja ympäristövaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Siivoustyön tasolla voi olla negatiivisia vaikutuksia sisäilman laatuun.

10. Yhteenveto ja arvio

Siivoustyön kevennyksissä tavoitellaan kustannustasoa, joka on vastaavissa verrokkikunnissa.

11. Valmistelija

Jukka Tuohimaa, Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja, 30.4.2026.

Liikuntapaikkojen tarkastelu ja ylläpitomitoitusten määrittely tarkemmin

1. Toimenpiteen kuvaus

Liikuntapaikoilla on tällä hetkellä 3 vakituista työntekijää (liikuntapaikkamestari sekä 2 liikuntapaikkahoitajaa).

Talviaikaan kiivaimpaan latujenhoitoaikaan konetöiden käyttöaika on ollut 25–30 % työajasta (ottaen huomioon myös koneen lämmitys ym. aika, joka ei ole varsinaista ajoa). Mikäli koneen ajon ulkoistaisi ulkopuoliselle yrittäjälle, arvioitu kustannus työtunneista huomioiden myös varallaolo, on noin 16 000 € / vuosi (tammi-maaliskuu). Keväisin ja syksyisin töitä on myös vähemmän, ja kesäajan työmäärää on myös vähennetty mm. keskusurheilukentän robottiruohonleikkurin hankinnalla. Omalla henkilöstöllä ajettaisiin edelleen resurssien salliessa, varsinkin sopimuskauden ulkopuolella, mikäli talviolosuhteet sen sallivat.

Liikuntapaikkojen hoidon säästöpotentiaali ovat kahden liikuntapaikkatyöntekijän henkilöstökulut, sivukuluineen yhteensä noin 90 000 €.

Lisäksi: Latuverkostosta karsiminen urheilukentän töiden vähentämisen lisäksi. Liikunta-alueiden hoidon kevennys yleisesti niin, että yksi liikuntapaikkahoitaja, sekä tarvittaessa kesäaikaisen kausityöntekijän työpanos riittäisi tehtävien hoitoon.

Tärkeänä lisäyksenä liikuntapaikkatyöntekijöiden ja puistopuolen työntekijöiden yhteistyön lisääminen. Jatkossa ei olisi erikseen puisto- ja liikuntapaikkojen työntekijöitä, vaan yhden työyhteisön sisällä vaan jaetaan roolit tarkemmin, mutta kaikki tekevät nykyistä joustavammin kaikkia tiimin työtehtäviä.

Aikataulu: kahden henkilötyövuoden vähentäminen liikuntapaikkojen hoidosta 2026, liikuntapaikkojen talviaikaisen urakan kilpailutus syksy 2026.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kaikki säästöt pysyviä. Vuonna 2026: 30 000 €. 2027–2029: 70 000 € / vuosi.

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 240 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Liikuntapaikkojen hoidon palvelutasoon ei merkittäviä heikennyksiä. Esimerkiksi jäälatujen ajon pisimmät reitit voidaan jättää ajamatta, ja kaikkien latujen hoitotaajuutta ei pidetä välttämättä yhtä korkeana. Sopimuksella turvataan ensisijaisesti savivuoren ja isoahon hiihtolatujen hoito, ja moottorikelkalla jäälle ajettavaan latuihin hyödynnetään omaa työvoimaa työajalla.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Kahden työntekijän työpanoksen vähentäminen liikuntapaikkojen hoidosta vaikuttaa kahden henkilön työhön tai mahdollisesti irtisanomiseen, jos organisaatiosta ei löydy muuta työtä. Kokonaisvaikutukset henkilöstöön ratkaistaan omissa prosesseissaan ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä.

Töiden uudelleenorganisointi.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Liikuntapaikkojen hoidossa kevennys ei vaikuta Isoahon ja Savivuoren hoitotaajuuteen merkittävästi, vaikutukset pääosin jäälatuihin. Kirkkosaaren jäälatu säilytetään tärkeimpänä jäälatuna. Pihkurinsaaren latu ajetaan kiireellisyyden salliessa. Kuvajansaaren latua ei ajeta.

6. Lapsivaikutukset

Ladut ovat tärkeä suorituspaikka koululiikunnalle. Koulun ja varhaiskasvatuksen vaatimukset mm. Latuhoitoon priorisoidaan aikatauluissa edelleen (kellonajat hiihtokaudella).

7. Yritysvaikutukset

Positiivisia yritysvaikutuksia. Markkinakartoituksen perusteella on halukkuutta tarjota palvelua.

8. Ympäristövaikutukset

Ei tunnistettavia vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Yrityksen kouluttaminen – miten taata ammattitaidon pysyvyys sopimuskumppanin kanssa, tai sopimuksen uudelleenkilpailutuksen yhteydessä.

Riittääkö esimerkiksi sairauslomien aikaan työvoima. Toisaalta sopimuksilla paljon merkitystä kokonaistyövoimaan.

Nykyisessä tilanteessa riskinä on esimerkiksi vähäinen työmäärä (lumeton talvi tai pitkä rospuutto), mutta uusi järjestelmä mahdollistaa sen, että vain tehdystä työstä maksetaan (vrt. Auraus).

10. Yhteenveto ja arvio

Liikuntapaikkojen hoidosta kahden henkilötyövuoden vähentäminen, mikä korvataan keventämällä palvelurakennetta hieman, hankkimalla esimerkiksi robottiruohonleikkuri ja ulkoistamalla liikuntapaikkojen talvikunnossapito. Kokonaisvaikutukset henkilöstöön ratkaistaan omissa prosesseissaan ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä.

11. Valmistelija

Jukka Tuohimaa, Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja, 30.4.2026.

Elinympäristön ja asumisen tiliöinnin uudelleenjärjestely

1. Toimenpiteen kuvaus

Keskushallinnon kanssa yhteistyön lisääminen: Elinympäristön ja asumisen palvelualueella vähennetään 0,6 HTV sihteeriresurssia. Yhteistyö keskushallinnon kanssa käynnistyy vuoden 2026 aikana.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 85 000 €

3. Vaikutukset palveluihin

Ei vaikutuksia palveluihin.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Työtä jakaantuu keskushallinnon sihteerien kanssa. Tiliöinnin sijaisjärjestelyt järjestetään kuten nykyisinkin: kiinteistörakennusmestari ja yhdyskuntatekniikan työnjohtaja tiliöi tarvittaessa sihteerin poissaollessa.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

6. Lapsivaikutukset

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

8. Ympäristövaikutukset

Ei tunnistettuja vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Henkilöstön haavoittuvuus kasvaa henkilöstön vähentyessä. Kokonaisuus vaatii suunnittelun koko sihteeriresurssista.

10. Yhteenveto ja arvio

Sihteeristöstä 0,6 htv vähentäminen, laskujen tiliöinti jaetaan keskushallinnon sihteeriresurssin kanssa.

11. Valmistelija

Jukka Tuohimaa, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja. 4.5.2026

Yksityistieavustuksien vähentäminen

1. Toimenpiteen kuvaus

Kaikkien yksityistieavustuksien vähentäminen 20 000€ / vuosi. Palautetaan vuoden 2023 tasolle.

Ajoitus alkaen 2027 talousarviovuodesta.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 60 000 €. 20 000 € / vuosi.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei olennaista vaikutusta palveluihin.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikuta työmäärään.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Yksityistieavustuksia myönnetään n. 120 kappaletta vuodessa. Maksettujen avustusten vaihteluväli on n. 100–4500 € vuonna 2025.

Yksityistieavustukset jaetaan myöntämisperusteiden perusteella. Vuonna 2023 määräraha on ollut 120 000 €, mutta vuosille 2024–2026 määräraha on nostettu 140 000 €. Kyse on siis määrärahan palauttamisesta vuoden 2023 tasolle.

20 000 € leikkaus yksityistiemäärärahasta tarkoittaa n. 14 prosentin leikkausta lopulliseen maksettuaan summaan. Näin ollen jokainen maksettu avustus pienenee saman verran, ellei ole muita erityisiä perusteita. Aiemmin mainitut avustussummat ovat olleet (2023) 86–3900 €. Korkeimman avustuksen saajan avustus pienenee täten noin 600 €. Avustuksen pienenemisen vaikutus yksittäiseen tieosakkaaseen ja kuntalaiseen vaikea arvioida. Vaikutus vaikuttaa negatiivisesti tievastikkeisiin.

6. Lapsivaikutukset

Ei tunnistettuja merkittäviä lapsivaikutuksia. Yksityistieavustusten yksi myöntämisperuste on myös koulukuljetusyhteyksien turvaaminen, tietyillä tiekunnilla avustusta myönnetään poikkeavilla perusteilla koko tien matkalle, jos tietä käytetään hakemusvuonna koulukuljetusten osalta koko tien osuudelle, esim. kuljetusreitti kulkee koko tien matkalla, vaikka muutoin koko tien pituudelle ei olisi myöntämisperusteita.

7. Yritysvaikutukset

Yksityisteiden rakentaminen tapahtuu pääosin paikallisten yritysten toimesta, mikäli ulkopuolista työtä käytetään. Rahoitusta näille töille tulee vähemmän kaupungilta, joka voi vaikuttaa ostetun työn määrään.

8. Ympäristövaikutukset

Ei tunnistettuja merkittäviä ympäristövaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei tunnistettuja merkittäviä epävarmuuksia. Rahoitus on tärkeä yksityisteiden ylläpitoon.

10. Yhteenveto ja arvio

Vaikutukset yksittäiselle tiekunnalle on myönnetyn avustuksen pieneneminen noin 14 %, vaihteluväli tiekunnittain 14–600 €.

11. Valmistelija

Jukka Tuohimaa, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja 24.4.2026.

Ympäristöpalvelujen taksojen korotus 3 %

1. Toimenpiteen kuvaus

Korotetaan taksoja 3 % rakennusvalvonnassa, ympäristönsuojelussa ja ympäristöterveysvalvonnassa. Korotuksen suuruus voi vaihdella palveluyksiköittäin ja toimenpiteittäin, mutta keskimääräinen korotus on 3 %. Taksojen tarkastelussa tehdään valtakunnallista ja seudullista vertailua.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 7800 €

Tulot kasvavat keskimäärin 9 900 euroa vuodessa, mutta samalla tämä vähentää yhteistoimintakorvauksia vuosittain 7300 euroa. Vuosittainen lupatyyppien ja -määrien vaihtelu vaikuttaa myös kokonaiskertymään oleellisesti.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei vaikutuksia.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei vaikutuksia.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Lupien (esim. rakentamisen luvat) hinnat nousevat.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Lupien ja valvonnan hinnat nousevat. Toisaalta taksojen korotuksella turvataan myös osaltaan resurssien ylläpitoa, jolloin palveluiden saatavuus varmistetaan.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Keskeiset riskit ja niiden hallinta.

Lupatyyppejä ja lupamääriä ei voida etukäteen ennustaa ja ne vaikuttavat maksutulojen kokonaiskertymään. Vuosittainen vaihtelu voi olla merkittävämpää, mutta toisaalta taksojen korotuksella pienennetään tätä vaihtelun tuomaa vaikutusta.

Kasvaneiden kustannusten vuoksi taksojen korotus on perusteltua, mutta maksut eivät voi muodostua niin kohtuuttomiksi, että korotus johtaisi luvattomaan rakentamiseen tai vastaavaan toimintaan. Taksojen laadinnassa on tarpeen tehdä valtakunnallista/seudullista vertailua.

10. Yhteenveto ja arvio

Riittäviin taustaselvityksiin perustuen taksoja voidaan korottaa niin, että maksutuotoilla voidaan turvata palveluiden saatavuutta samalla vaikuttamatta kohtuuttomasti kuntalaisille ja yrityksille aiheutuviin kustannuksiin.

11. Valmistelija

Sari Flyktman, ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja, 16.4.2026.

Kiinnostuneiden naapurikuntien liittyminen yhteistoimintaan

1. Toimenpiteen kuvaus

Laukaan, Hankasalmen ja Konneveden liittyminen ympäristöpalveluiden yhteistoimintaan Aikaisintaan liittyminen tapahtuisi vuodesta 2028 alkaen.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kustannustenjakoperusteista ja liittymisessä saavutettavasta säästöstä riippuen, liittyminen vaikuttaa ympäristöpalvelujen vastuukunnan kokonaiskustannuksiin. Liittyminen aiheuttaisi kuitenkin myös kertaluonteisia kustannuksia, mm. ohjelmistojen yhtenäistämisen osalta.

3. Vaikutukset palveluihin

Palvelun laatu paranee asiantuntemuksen laajenemisen kautta. Organisaation haavoittuvuus pienenee edelleen ja palvelut ovat paremmin turvattavissa kaikissa tilanteissa.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Henkilöstömäärä lähes kaksinkertaistuisi. Työmäärän ei arvioida lisääntyvän. Erikoistuminen mahdollistuisi paremmin ja substanssijohtamista voitaisiin kehittää uudella tavalla. Uuden työyhteisön muotoutumiseen, töiden jakamiseen, käytäntöjen yhtenäistämiseen ja kommunikaatioon tulisi kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Lähtökohtaisesti ei vaikutuksia. Palveluiden laatu ja saatavuus kuitenkin paranisivat. Palveluiden paikalliseen saatavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Ei merkittäviä vaikutuksia. Mahdollisesti asiantuntemuksen laajentuminen näkyisi kuitenkin mm. neuvonnan tasossa.

8. Ympäristövaikutukset

Ei merkittäviä vaikutuksia. Maantieteellisesti alue on kuitenkin suuri ja joissain tilanteissa tämä voisi aiheuttaa kasvavia päästöjä viranhaltijoiden liikkumisen osalta.

9. Riskit ja epävarmuudet

Liittymisen toteutuminen on epävarmaa. Mikäli liittymisestä ei löydetä riittävästi taloudellisia säästöjä, voi se jäädä toteutumatta. Erilaiset ohjelmat rakennusvalvonnan osalta ja niiden yhtenäistäminen aiheuttaa kustannuksia.

10. Yhteenveto ja arvio

Suurempi yksikkö toisi mukanaan joitakin parannuksia mm. osaamisen laajentumisen myötä ja vähentäisi palveluiden haavoittuvuutta. Mikäli liittymisestä ei löydetä riittävästi taloudellisia säästöjä, voi se jäädä toteutumatta.

11. Valmistelija

Sari Flyktman, ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja, 16.4.2026

Henkilöstöressin vähentäminen rakennusvalvonnasta

1. Toimenpiteen kuvaus

Henkilöstöressin vähentäminen rakennusvalvonnasta eläköitymisen jälkeen vuonna 2029.

2. Taloudelliset vaikutukset

Kokonaisvaikutus (2026–2029): 25 800 €

Kustannukset vähenevät henkilöstöressin vähennyksen jälkeen noin 80 000 euroa, mutta vastaavasti yhteistoimintakorvaukset pienenevät noin 54 200 euroa.

Rakentamislaisissa on säädetty 3 kk:n käsittelyaikatakuu. Mikäli aikataulussa ei pysytä, on lupamaksusta palautettava 20 %:a kultakin viivästyneeltä kuukaudelta. Käsittelyajassa kuitenkin arvioidaan edelleen pysyttävän.

3. Vaikutukset palveluihin

Nykyisen lainsäädännön puitteissa ja vallitsevassa rakennusalan tilanteessa vähennyksellä ei ole vaikutusta palveluiden saatavuuteen. Nykyisillä lupamäärillä voidaan arvioida, että lakisääteinen 3 kk:n käsittelyaikatakuu pystytään turvaamaan myös pienemmällä henkilöstöressilla.

Palveluyksikkö on kuitenkin aiempaa haavoittuvampi poikkeuksellisille tilanteille (esim. äkilliset poissaolot).

4. Vaikutukset henkilöstöön

Tehtävät keskittyisivät jatkossa kahdelle rakennustarkastajalle. Erikoistumiseen ei ole käytännössä mahdollisuutta. Työkuorma lisääntyy nykyisestä, mutta sen ei kuitenkaan arvioida olevan kohtuuton.

Vähennys tehdään eläköitymisen kautta, jolloin irtisanomisiin ei ole tarpeen ryhtyä.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Ei vaikutuksia. Palveluita arvioidaan olevan saatavilla yhtä nopeasti kuin ennenkin ja 3 kk:n käsittelyaika pystytään turvaamaan.

6. Lapsivaikutukset

Ei vaikutuksia.

7. Yritysvaikutukset

Yhden henkilötyövuoden vähennyksellä ei ole merkittävää vaikutusta työllisyyteen.

8. Ympäristövaikutukset

Ei vaikutuksia.

9. Riskit ja epävarmuudet

Poikkeuksellisissa tilanteissa 3 kk:n käsittelyaikatakuu voisi vaarantua. Tilanteiden arvioidaan kuitenkin olevan lyhytaikaisia, eikä tämä aiheuttaisi merkittävää kustannusvaikutusta.

10. Yhteenveto ja arvio

Palvelun ei arvioida heikkenevän ja taloudellinen säästö on suhteellisen merkittävä, vaikkakin taloudellinen säästö jakautuu seitsemän kunnan kesken. Nykyisen lainsäädännön puitteissa ja rakennusalan vallitsevassa tilanteessa muutos on perusteltu.

11. Valmistelija

Sari Flyktman, ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja, 16.4.2026

Tuloverojen korotus

1. Toimenpiteen kuvaus

Kaupungin tulorahoituksen lisääminen maltillisilla veronkorotuksilla. Valtuusto päättää kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määräämisestä vuodelle 2027 lakisääteisesti viimeistään 17.11.2026. Taloustyöryhmän esityksenä on vuodesta 2027 alkaen korotus kunnallisveroon 8,40 % → 8,80 % (+0,4 %-yksikköä).

2. Taloudelliset vaikutukset

Kuntaliiton veroennustekehikolla laskettu kunnallisverotulon lisäys vuodelle 2027 on 394.000 euroa ja kokonaisvaikutus vuosille 2027–2029 on 1.313.000 euroa.

Kunnallisveron tuottoon liittyy riskiä ansiotulojen kehityksestä.

Valtuusto tekee veropäätökset vuosittain, jolloin veroprosentteja on tulevaisuudessa mahdollista myös laskea, mikäli kaupungin taloudellinen tilanne muuttuu olennaisesti parempaan suuntaan esim. suunnitelluista tuulivoimapuistoista kertyvien kiinteistöverotulojen vuoksi.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei välittömiä vaikutuksia palvelutasoon, saatavuuteen ja laatuun. Välillisesti palvelutuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei välittömiä vaikutuksia henkilöstömäärään, työkuormaan, osaamiseen, työhyvinvointiin. Välillisesti palvelutuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Välitön lievä negatiivinen vaikutus kuntalaisten talouteen. Välillisesti kuntalaisten käyttämien palvelujen tuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

Vuonna 2026 tuloveroprosentin painotettu keskiarvo on Keski-Suomen kunnissa 8,54 % ja 5000–10000 asukkaan kuntaryhmässä 8,79 %. Korotusesitys suhteutuu hyvin näihin keskiarvoihin, joten se ei eriarvoista kuntalaisia suhteessa muihin Keski-Suomessa tai samassa kuntakoryhmässä.

Tuloveroprosentin +0,4 %-yksikön korotus nostaa efektiivistä veroastetta +0,29 %-yksikköä (6,16 % → 6,45 %). Pienituloisimmille korotuksen vaikutus on pieni tai jopa olematon, koska kunnallisveroa aletaan tällä hetkellä maksaa vasta noin 19.620 euron vuosipalkasta. Vuosiansion kasvaessa korotus vaikuttaa hieman enemmän, mutta vaikutus ei kasva progressiivisesti.

Veronmaksajien keskusliiton laskelmissa kunnan tuloveroprosentin muutos +0,4 %-yksikköä vaikuttaa vuonna 2026 nettoansioihin keskimääräiselle palkansaajalle (palkka 50.000 euroa/v) - 179 euroa vuodessa ja keskimääräiselle eläkkeensaajalle (eläke 2.000 euroa/kk) -70 euroa vuodessa.

6. Lapsivaikutukset

Ei välittömiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin, elleivät ole kunnallisveron maksajia. Välillisesti palvelutuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

7. Yritysvaikutukset

Ei välittömiä eikä välillisiä vaikutuksia yrityksiin.

8. Ympäristövaikutukset

Ei välittömiä eikä välillisiä ympäristövaikutuksia esim. ilmastoon, luontoon tai energiankulutukseen.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei tunnistettavia keskeisiä riskejä.

10. Yhteenveto ja arvio

Maltillisten veronkorotusten vaikutukset kuntalaisten talouteen ovat suhteellisen pieniä, mutta niillä saavutetaan kaupungin vuosittaiseen tulovirtaan merkittävä lisäys, jolla osaltaan korvataan valtionosuuksien vähenemää ja turvataan kaupungin palvelutuotannon rahoitusta.

11. Valmistelija

18.5.2026 Salla Manni, talous- ja tietohallintojohtaja

Henkilöstövaikutusten kokonaisarviointi 2026–2029

1. Toimenpiteen kuvaus

Arviointi koskee kaupungin talouden tasapainottamiseen liittyviä toimenpiteitä vuosille 2026–2029. Toimenpiteet sisältävät palvelurakenteen tarkastelua, tehtävien uudelleenjärjestelyjä, palveluaikojen supistamista, toimintatapojen uudistamista, rekrytointien tiukempaa ohjausta sekä tulevien vuosien eläköitymisten huomioiminen henkilöstömäärän hallinnassa.

2. Taloudelliset vaikutukset

Toimenpiteillä tavoitellaan merkittäviä pysyviä säästöjä henkilöstö- ja toimintakustannuksissa. Säästöjä syntyy muun muassa tehtävien yhdistämisestä, resurssien vähentämisestä, palveluaikojen supistamisesta sekä hallinnollisten toimintojen keskittämisestä. Osa vaikutuksista tarkentuu jatkovalmistelun ja mahdollisten yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä.

3. Vaikutukset palveluihin

Palveluihin kohdistuu muutoksia erityisesti palveluaikojen, asiointikanavien ja henkilöstöresurssien osalta. Osa palveluista siirtyy aiempaa enemmän sähköisiin toimintamalleihin. Muutokset voivat vaikuttaa palveluiden saavutettavuuteen, vasteaikoihin sekä palvelun henkilökohtaiseen saatavuuteen.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Toimenpiteet aiheuttavat tehtävärakenteiden muutoksia, työn uudelleenjärjestelyjä sekä työmäärän ja vastuiden kasvua osassa tehtävistä. Henkilöstövaikutukset toteutuvat pääosin tulevien vuosien eläköitymisten huomioimisena, tehtävien yhdistelyn ja täyttämättä jättämisten kautta. Joissakin kokonaisuuksissa voidaan joutua arvioimaan yhteistoimintamenettelyn tarvetta. Tällä hetkellä tunnistettavissa oleva kokonaisvaikutus on noin 9 henkilötyövuoden vähennys vuosien 2026–2029 aikana.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Kuntalaisiin kohdistuvat vaikutukset liittyvät erityisesti palveluiden saatavuuden ja asiointitapojen muutoksiin. Osassa palveluista henkilökohtainen palvelu vähenee ja sähköisten palveluiden merkitys kasvaa. Muutokset voivat vaikuttaa erityisesti niihin kuntalaisiin, jotka tarvitsevat asioinninpalveluita.

6. Lapsivaikutukset

Muutokset voivat vaikuttaa kasvatukseen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluiden henkilöstöresurssisiin sekä palveluiden järjestämistapoihin. Vaikutuksia voi ilmetä palveluiden saavutettavuudessa, ryhmien toiminnassa sekä henkilöstön työtehtävien muutoksina. Vaikutusten arviointia tarkennetaan jatkovalmistelussa.

7. Yritysvaikutukset

Yritysvaikutukset arvioidaan kokonaisuutena vähäisiksi. Joissakin palveluissa ulkoistamisen tai hankintojen lisääntyminen voi vaikuttaa paikallisiin palveluntuottajiin. Toisaalta palvelurakenteen muutokset voivat vaikuttaa alueen vetovoimaan ja toimintaympäristöön välillisesti.

8. Ympäristövaikutukset

Ei välittömiä eikä välillisiä ympäristövaikutuksia esimerkiksi ilmastoon, luontoon tai energiankulutukseen.

9. Riskit ja epävarmuudet

Keskeisiä riskejä ovat henkilöstön työkuormituksen kasvu, työhyvinvoinnin heikkeneminen, muutoskuormitus sekä rekrytointi- ja osaamisriskit. Lisäksi palveluiden saavutettavuus ja laatu voivat heikentyä, mikäli henkilöstöresursseja vähennetään enemmän kuin toiminnallisesti on mahdollista. Osa vaikutuksista tarkentuu vasta jatkovalmistelussa.

10. Yhteenveto ja arvio

Kokonaisuutena toimenpiteillä tavoitellaan talouden tasapainottamista ja toiminnan pitkäjänteistä sopeuttamista. Muutokset kohdistuvat laajasti organisaation toimintatapoihin, henkilöstörakenteeseen ja palveluiden järjestämiseen. Vaikutukset henkilöstöön ja palveluihin ovat merkittäviä, minkä vuoksi jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota työhyvinvointiin, palveluiden toimivuuteen sekä muutosten hallittuun toteuttamiseen.

Koontitaulukko tunnistettavista henkilöstövaikutuksista 2026–2029

Palvelualue / kokonaisuus	Arvioitu henkilöstövaikutus (htv) 2026-2029	Toteutustapa / huomio
Hallintopalvelut	-0,4 htv	Tehtävien uudelleenjärjestelyt ja palveluaikojen muutokset
Elinvoimapalvelut	-1 htv	Tehtävärakenteen muutos
Kaikki palvelualueet / toimistotehtävät	-2,6 htv	tulevat eläköitymiset, tehtävien yhdistely ja täyttämättä jättäminen
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	-2,75 htv	Resurssien vähentäminen ja tehtävien yhdistäminen
Elinympäristön ja asumisen palvelut	-2,6 htv	Toimintojen uudelleenjärjestelyt ja palveluiden mitoituksen tarkastelu

Palvelualue / kokonaisuus	Arvioitu henkilöstövaikutus (htv) 2026-2029	Toteutustapa / huomio
Ympäristöpalvelut	-1 htv	tuleva eläköityminen
Yhteensä tunnistettavissa	-9,35 htv	Vaikutukset tarkentuvat jatkovalmistelussa

Aikataulullinen arvio henkilöstövähennyksistä

Vuosi	Arvioidut vaikutukset
2026	Ensivaiheen tehtäväjärjestelyt, palveluaikojen tarkastelut sekä rekrytointien ohjaus
2027	Merkittävä osa palvelurakenteen muutoksista ja hallinnollisista järjestelyistä toteutuu
2028	Tulevien eläköitymisten toteutumiseen perustuvia henkilöstövähennyksiä sekä toiminnan keskittämistä
2029	Toimenpiteiden kokonaisvaikutusten vakiinnuttaminen ja jatkoarviointi

Huomioitavaa on, että osa henkilöstövaikutuksista toteutuu tulevien eläköitymisten kautta ja osa vaikutuksista tarkentuu jatkovalmistelun sekä mahdollisten yhteistoimintamenettelyjen aikana.

11. Valmistelija

Anni Riihimäki, hallintopalveluiden palvelualuejohtaja 28.5.2026

Ei toimenpidelistalla / Kiinteistöverojen korotus

1. Toimenpiteen kuvaus

Kaupungin tulorahoituksen lisääminen maltillisilla veronkorotuksilla. Valtuusto päättää kunnan tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosenttien määräämisestä vuodelle 2027 lakisääteisesti viimeistään 17.11.2026. Valmistelussa vaihtoehtoisena esityksenä oli vuodesta 2027 alkaen seuraavat korotukset kiinteistöverotukseen:

Yleinen kiinteistövero, rakennukset: 0,93 % à 1,00 % (+0,07 %-yksikköä)

Yleinen kiinteistövero, maa-alueet: 1,30 % à 1,35 % (+0,05 %-yksikköä)

Vakituiset asunnot: 0,50 % à 0,55 % (+0,05 %-yksikköä)

Muut asuinrakennukset: 1,10 % à 1,20 % (+0,10 %-yksikköä).

2. Taloudelliset vaikutukset

Kuntaliiton veroennustekehikolla laskettu kiinteistöverotulon lisäys vuodelle 2027 olisi ollut 126.000 euroa ja kokonaisvaikutus vuosille 2027–2029 olisi ollut 391.000 euroa.

Kiinteistöverojen tuotto perustuu kiinteistöjen verotusarvoihin, joiden muutosriski on vähäisempää kuin ansiotulojen.

Kiinteistöverouudistus on ollut valmisteilla jo pitkään, mutta lopullisesta etenemisestä ei ole varmuutta. Uudistuksen vaikutus Viitasaarella lienee todennäköisemmin veropohjaa heikentävä.

Valtuusto tekee veropäätökset vuosittain, jolloin veroprosentteja on tulevaisuudessa mahdollista myös laskea, mikäli kaupungin taloudellinen tilanne muuttuu olennaisesti parempaan suuntaan esim. suunnitelluista tuulivoimapuistoista kertyvien kiinteistöverotulojen vuoksi.

3. Vaikutukset palveluihin

Ei välittömiä vaikutuksia palvelutasoon, saatavuuteen ja laatuun. Välillisesti palvelutuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

4. Vaikutukset henkilöstöön

Ei välittömiä vaikutuksia henkilöstömäärään, työkuormaan, osaamiseen, työhyvinvointiin. Välillisesti palvelutuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

5. Vaikutukset kuntalaisiin

Välitön lievä negatiivinen vaikutus kuntalaisten talouteen. Välillisesti kuntalaisten käyttämien palvelujen tuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

Vuonna 2026 keskimääräiset kiinteistöveroprosentit ovat Keski-Suomen kunnissa rakennuksille 1,26 %, maapohjalle 1,30 %, vakituiselle asunnolle 0,56 % ja muille kuin vakituisille asunnoille 1,31 %, ja 5000–10000 asukkaan kuntaryhmässä rakennuksille 1,13 %, maapohjalle 1,32 %, vakituiselle asunnolle 0,53 % ja muille kuin vakituisille asunnoille 1,23 %. Korotusesitys suhteutuu

hyvin näihin keskiarvoihin, joten se ei eriarvoista kuntalaisia suhteessa muihin Keski-Suomessa tai samassa kuntakoryhmissä. Kiinteistöveroprosentit ovat lähialueen kuntia matalammat ja olisivat sitä myös korotuksen jälkeen.

Kiinteistöveron maksaa kiinteistön omistaja sijaintikunnalle. Vuonna 2025 kiinteistöverosta 2/3 kertyi 6.708 henkilöasiakkaalta, joihin kiinteistöveron korotus vaikuttaisi keskimäärin noin -20 euroa vuodessa. Kiinteistöveron korotus kohdistuisi suhteessa enemmän vapaa-ajan asuntojen kiinteistöverotukseen. Taloyhtiöiden kiinteistöveroon korotus vaikuttaisi arviolta keskimäärin -300 euroa vuodessa, ja vaikutus kohdistunee asukkaiden maksamiin vastikkeisiin ja vuokriin.

6. Lapsivaikutukset

Ei välittömiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin, elleivät ole kiinteistön omistajia. Välillisesti palvelutuotannon rahoitusta turvaava myönteinen vaikutus.

7. Yritysvaikutukset

Välitön lievä negatiivinen vaikutus yritysten talouteen.

Kiinteistöveroprosentit ovat lähialueen kuntia matalammat ja olisivat sitä myös korotuksen jälkeen, joten korotuksella ei ole välitöntä vaikutusta yritysten sijoittumishalukkuuteen.

Kiinteistöveron korotuksen arvioitu vaikutus osakeyhtiöiden ja keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden maksamiin kiinteistöveroihin on keskimäärin -220 euroa vuodessa, muiden kiinteistöosakeyhtiöiden kiinteistöveroihin keskimäärin -760 euroa vuodessa.

8. Ympäristövaikutukset

Ei välittömiä eikä välillisiä ympäristövaikutuksia esim. ilmastoon, luontoon tai energiankulutukseen.

9. Riskit ja epävarmuudet

Ei tunnistettavia keskeisiä riskejä.

10. Yhteenveto ja arvio

Maltillisten veronkorotusten vaikutukset kuntalaisten talouteen ovat suhteellisen pieniä, mutta niillä saavutetaan kaupungin vuosittaiseen tulovirtaan merkittävä lisäys, jolla osaltaan korvataan valtionosuuksien vähenemää ja turvataan kaupungin palvelutuotannon rahoitusta.

11. Valmistelija

19.4.2026 Salla Manni, talous- ja tietohallintojohtaja